

► Edikt z Fontainebleau odvolávající edikt nantský (1685)

[...]

II. Zakazujeme našim poddaným řečeného R. P. R.¹, aby se od nyníška shromažďovali za účelem praktikování řečeného R. P. R. na jakémkoli místě nebo v soukromém domě pod jakoukoli záminkou. To stejné platí jak pro praktikování [protestantského náboženství], tak pro rozsudky, i kdyby byly tyto v souladu s rozsudky naší rady [našich soudních orgánů].

III. Stejně tak zakazujeme všem šlechticům jakéhokoli postavení, aby praktikovali [protestantské náboženství] ve svých domech a na svých lénech, ať již jsou tato léna jakékoli povahy, to vše pod trestem uvěznění a konfiskace majetku každého našeho poddaného, který by toto náboženství praktikoval. [...]

V. Chceme, aby se ti pastoři, kteří konvertují, těšili během svého života a jejich vdovy po jejich smrti v době trvání jejich vdovského stavu veškerého zproštění daní a ubytování vojáků stejně, jako se těšili v době, kdy byli pastory. Kromě toho dáme vyplatit těmto pastorům po dobu jejich života penzi, která bude o třetinu vyšší než plat, který dostávali coby [činní] pastoři, přičemž polovinu této penze budou dostávat jejich ženy po jejich smrti, dokud setrvávají ve vdovském stavu.

VI. Jestliže si kterýkoli z řečených pastorů přeje stát se advokátem nebo získat titul doktora práv, chceme a zamýšlíme, že budou zproštěni tří let studia předepsaných našimi dekrety a že poté, co projdou řádnými zkouškami a budou jimi shledáni způsobilými, budou přijati za doktory, přičemž zaplatí pouze poloviční poplatek, který je ve zvyku za tímto účelem platit na každé univerzitě.

VII. Zakazujeme soukromé školy pro vzdělávání dětí řečeného R. P. R. a všeobecně všechny věci, které by mohly znamenat jakýkoli ústupek ve prospěch řečeného R. P. R.

VIII. Ohledně dětí, které se narodí lidem řečeného R. P. R., chceme, aby byly od nyníška pokřtěny [katolickými] faráři ve farnostech. Výslovně přikazujeme otcům a matkám, aby je za tímto účelem posílali do kostelů pod pokutou pěti set liber, která může být podle potřeby zvýšena. Děti budou následně vychovány v katolickém, apoštolském, římském náboženství. Výslovně přikazujeme místním soudcům, aby na to dohlédli.

IX. Abychom projevili naši shovívavost vůči těm poddaným řečeného R. P. R., kteří odejdou z našeho království, z krajů a zemí pod naší vládou před vydáním tohoto ediktu, chceme a zamýšlíme [následující]: V případě, že se vrátí do čtyř měsíců ode dne jeho zveřejnění, bude jim umožněno získat zpět své jmění, aby se z něj těšili tak, jak by to bývali mohli dělat, kdyby zde byli zůstali. Naproti tomu majetek těch, kteří se během těchto čtyř měsíců nevrátí zpět do

1 Francouzská zkratka R. P. R. znamená „religion prétendue reformée“ (česky „domněle reformované náboženství“). Oficiální označení kalvínského náboženství ve Francii. Bylo používáno v královských ediktech, protestanti se proti tomu bouřili.

našeho království, do krajů a zemí pod naší vládou, které opustili, bude zabrán v důsledku našeho dekretu z dvacátého srpna tohoto roku.

X. Výslovně a opakovaně zakazujeme všem našim poddaným řečeného R. P. R., aby oni, jejich ženy a děti odešli z našeho království, z krajů a zemí pod naší vládou, aby z něj vyváželi svůj majetek a své věci pod trestem galejí pro muže a trestem vězení a propadnutí majetku pro ženy. [...]

■ Otázky k textu:

1. Ověřovací

- a) Kterého vyznání se dekret týkal?
- b) Co se mělo stát se školami vyznavačů R. P. R.?

2. Faktografické

- a) Jaký dekret z roku 1598 byl tímto dokumentem zrušen a kdo ho tehdy vydal?
- b) Uvedte příklady aspoň tří náboženských válek v Evropě v 16. a 17. století.

3. Historické myšlení

- a) Které možnosti vyznavačům R. P. R. dekret nabízel?
- b) Proč mohlo být pro některé duchovní výhodné změnit svou víru?

■ Vazba na rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání:

RVP ZV: [žák] objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky